

TÁRSASÁGI ÜGYEK

Nyelvrokonság és nemzeti tudat: állásfoglalás

A Magyar Nyelvtudományi Társaság kötelességének tartja, hogy hallassa szavát, ha nyelvi vonatkozású tudománytalan nézetek jelentkeznek. Márpedig szaporodni látszanak a különböző helyeken megjelenő olyan vélemények, amelyek ellentétben állnak a tudomány megállapításaival. Sajnálattal olvastuk, hogy olyan vélekedés jelent meg a kulturális államtitkár nevéhez kötődően is, amely szerint a nemzeti tudatot még ma is egy szerencsétlen – mert kizárólagos – finnugrista elmélet dogmái közé próbálják beszorítani.

Szakmai kötelességünk világosan kimondani, hogy a nyelvi rokonság kérdése sem ideológiai, sem politikai, sem érzelmi alapon nem tárgyalható, mégoly jó szándékú igyekezettel sem, hanem kizárólag nyelvtudományi alapon válaszolható meg. A nyelvtudósok már régen minden kétséget kizáróan igazolták, hogy a magyar nyelv a finnugornak nevezett nyelvekkel van rokonságban, mert szabályszerű eltérések és egyezések sorát mutatták ki ezen nyelvek nyelvtani szerkezetében és szavaiban. A finnugor nyelvrokonság tehát nem dogma, hanem nyelvtudományi körökben és a történeti nyelvtudomány általánosan alkalmazott módszereit elfogadók között mindenütt elismert, tudományosan igazolt tény.

A magyar nyelvtudomány művelői sohasem állították, hogy a magyar nyelv finnugor rokonsága a magyar nemzeti tudat egyetlen, kizárólagos összetevője. Más kérdés, hogy a finnugor nyelveket beszélő népek történetük folyamán – más népekhez hasonlóan – számos

néppel keveredtek, és különböző hatások érték őket. A nyelvrokonság másféle megközelítést kíván, mint például a genetikai vagy a kulturális rokonság – a nyelvrokonaitól messzire került és körülbelül három ezer éves magyar nyelv esetében is. A nemzeti tudatnak a nyelvrokonság csak az egyik, s nem is a legfontosabb összetevője.

Budapest, 2010. július 15.

A Magyar Nyelvtudományi Társaság választmánya